

BOEREN GEMOTIVEERD VOOR NATUURBEHEER

Hans Leneman

Boeren willen doorgaan met agrarisch natuurbeheer op hun bedrijf. Dit blijkt uit een enquête over de deelname aan en de continuïteit van agrarisch natuurbeheer, die eind vorig jaar bij ongeveer 100 boeren is gehouden. De overheid schakelt nu al een groot aantal boeren in bij de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), een samenhangend stelsel van natuur en bosgebieden in ons land. Naar schatting een op de vier bedrijven doet aan natuur, onder meer via deelname aan de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer (SAN) of de Regeling BeheersOvereenkomsten en Natuurontwikkeling (RBON). Ze doen dit met name in de vorm van weidevogelbeheer en het beheer van perceelsranden.

Financiën en interesse voor natuur belangrijk

De groep geënquêteerde boeren bestond zowel uit deelnemers als uit niet-deelnemers aan natuurbeheer. De deelnemers noemen financiële motieven het vaakst als reden om aan natuurbeheer te doen, maar ook de interesse voor natuur wordt vaak genoemd (tabel 1). Verder spelen de inpasbaarheid binnen het bedrijf vanuit bijvoorbeeld arbeid en verkaveling mee. Ook motieven die verder reiken dan het eigen bedrijf, zoals verbetering van het sectorimago werden redelijk vaak genoemd. De motivatie komt meestal voort uit de eigen beleving, want de scores van adviezen van collega's, voorlichters of medewerkers van een ANV zijn laag. Ook boeren die niet deelnemen aan natuurbeheer zijn gevraagd naar hun beweegredenen. Het meest gegeven antwoord is hier dat men de vergoedingen te laag vindt. Hier komt dus ook weer het financiële motief naar voren. In het algemeen vinden niet-deelnemers dat agrarisch natuurbeheer geen toekomstperspectief voor hun bedrijf oplevert. Daarnaast wordt ook de ingewikkelde regelgeving genoemd als motief om niet deel te nemen. Een differentiatie van de vergoeding (bijvoorbeeld door het extra belonen van langere deelname) en vereenvoudiging van regels kan een positief effect op de deelname hebben.

Tabel 1 Motieven die zijn aangedragen om mee te gaan doen met agrarisch natuurbeheer (59 respondenten, meerdere antwoorden waren mogelijk)

<i>Motivatie</i>	<i>Aantal</i>
Geeft extra inkomen	47
Ben in natuurbeheer geïnteresseerd	42
Goed inpasbaar qua arbeidssituatie	42
Goed inpasbaar qua verkaveling	38
Goed inpasbaar qua intensiteit	32
Verbeterd ons imago in de maatschappij	32
Goed inpasbaar qua ontwatering	18
Om het toekomstperspectief van het bedrijf te vergroten	23
Termijn overeenkomst geeft zekerheid	22
Versterkt ons product voor de consument	21
Op advies van een voorlichter of een medewerker van een Agrarische Natuurvereniging	15
Op advies van collega's	5

Toekomst verzekerd?

De meerderheid van de ondervraagde ondernemers die nu aan agrarisch natuurbeheer doen, geeft aan dat ze dat in toekomst willen blijven doen. Agrarisch natuurbeheer lijkt vanuit twee optieken voor hen interessant: het ondersteunt enerzijds de toekomst van grotere bedrijven en anderzijds de geleidelijke beëindiging van kleinere bedrijven. Het onderzoek laat een positief verband zien tussen de bedrijven met toekomstper-

spectief en de continuïteit van agrarisch natuurbeheer op die bedrijven. Dit geldt in het bijzonder voor de grotere, extensieve bedrijven. Als het bedrijf doorgaat, zet de ondernemer ook zijn agrarisch natuurbeheeractiviteiten door. Hieruit volgt een positief beeld voor de continuïteit van agrarisch natuurbeheer. Bij de kleinere bedrijven speelt agrarisch natuurbeheer juist een rol bij de afbouw van het bedrijf. Het perspectief voor agrarisch natuurbeheer is bij die bedrijven minder duidelijk. Veelal wordt verondersteld dat boeren op dit moment alleen dat natuurbeheer uitvoeren, dat met de minste gevolgen op hun bedrijven is in te passen. Dit beeld wordt maar ten dele bevestigd in dit onderzoek. Er is overigens nog ruimte voor extra natuurbeheeractiviteiten in de landbouw, onder andere bij de agrarische natuurverenigingen. De overheid zou deze activiteiten in ieder geval op de grotere bedrijven kunnen stimuleren, met het oog op het continuïteitsperspectief voor agrarisch natuurbeheer.

Meer informatie:

Rapport 7.04.06 *Deelnamebereidheid en continuïteit van het Agrarisch Natuurbeheer*